

Naturviterne

Lønnsstatistikk 2017

INNHOOLD

- 3 TARIFFUTVALGETS LEDER
- 4 OM LØNNSSTATISTIKKUNDERSØKELSEN
- 4 FORKLARINGER PÅ BEGREPER
- 5 TARIFFOMRÅDER
- 6 SAMMENDRAG LØNNSUTVIKLING 2017
- 7 ÅRSLØNN I KRONER
- 7 HISTORISK LØNNSUTVIKLING ETTER SEKTOR
- 7 ÅRLIG LØNNSVEKST I PROSENT
- 8 LØNNSØKNING ETTER SEKTOR 2013 - 2017
- 8 LØNN ETTER UTDANNINGSNIVÅ OG UTDANNINGSÅR
- 9 KJØNN OG TARIFFOMRÅDE
- 10 LØNN ETTER EKSAMENSÅR OG SEKTOR
- 11 LØNN ETTER FYLKE
- 12 LØNN ETTER STILLING I KOMMUNAL SEKTOR
- 13 LØNN ETTER ARBEIDSTITTEL OG UTDANNINGSNIVÅ I KOMMUNAL SEKTOR
- 14 LØNN ETTER STILLING I STATLIG SEKTOR
- 15 LØNN ETTER ARBEIDSGIVER I STATLIG SEKTOR
- 15 ÅRSLØNN I FYLKESMANNSEMBETENE
- 16 LØNN ETTER STILLING OG UTDANNINGSNIVÅ I PRIVAT SEKTOR
- 17 LØNN ETTER ARBEIDSGIVER I PRIVAT SEKTOR

Naturviternes gjennomsnittlige lønnsvekst ble på 2,7 %.

Dette er bedre enn gjennomsnittet i Norge, som Teknisk Beregningsutvalg har anslått til 2,5 %. Det er gledelig at vi som fagforening oppnår gode resultater på vegne av våre medlemmer, men samtidig ser vi at variasjonen mellom sektorene er stor.

Kommunesektoren hadde nok en gang et godt lønnsoppgjør, med en lønnsøkning på 3,7 %. I privat sektor var lønnsutviklingen omtrent som forventet, med en økning på 2,8 %. Naturviterne ser at statlig sektor stadig blir hengende etter, med en gjennomsnittlig lønnsøkning på 1,6 % i 2017. Noe av dette skyldes at hovedoppgjøret i 2016 var relativt godt i staten, med gjennomsnittlig lønnsøkning på 3,7 %.

2017 var følgelig et mellomoppgjør, som tradisjonelt gir en beskjeden lønnsøkning i statlig sektor.

Naturviterkompetansen er etterspurt, og vi ser at Naturviterne er spredt over hele landet og bredt representert i virksomheter i alle sektorer.

Morten Wedege
leder for Tariffutvalget i Naturviterne

Om lønnsstatistikkundersøkelsen

4425 yrkesaktive medlemmer mottok undersøkelsen i desember 2017. Innsamlingen ble foretatt via "Min side".

Svarprosenten er på 77 %, med følgende fordeling:

- **Stat** 78 %
- **Kommune** 78 %
- **Privat** 75 %

Statistikken viser gjennomsnittlig brutto årslønn for 100 % stilling.

Fordi det kan variere noe fra år til år hvilke personer som svarer, viser statistikken ikke lønnsutviklingen for identiske personer (noen slutter i jobben og andre begynner mv). Det er viktig å være klar over at jo mer man bryter ned statistikken på delområder, jo mer usikre blir tallene.

Utdanningsnivå deles i tre og defineres slik:

- **Doktorgrad** Ph.d.,Dr.philos
- **Mastergrad** Tilsvarer gammelt hovedfag
- **Bachelor** Tilsvarer cand.mag, 2-4 årig høyskole, annet (for eksempel skogingeniør, skogtekniker)

Forklaringer på begreper

- **Aritmetisk middel** er gjennomsnittet av alle tallene i gruppen.
- **Median** er det tall som ligger i midten når tallene er ordnet etter størrelse.
*Hvis antall verdier er et liketall (delelig med 2), er medianen gjennomsnittet av de to midterste tallene i rekken. Sagt på en annen måte har 50 % av personene i gruppen lønn høyere eller lik medianen, og 50 % har lavere eller lik medianen. Hvis medianverdi-
en er lavere enn det aritmetiske middel, gir det et uttrykk for at det er større
spredning for de høyere lønninger enn for de lave, og omvendt.*
- **Tariffområde** er det område, bransje, sektor eller arbeidstakerkategori en tariffavtale gjelder for.

Tariffområder

Eksempler på virksomheter i tariffområdet

Kommune

Kommunene inkl. skoler
Fylkeskommunene inkl. videregående skoler
Kommunale foretak, kommunale bedrifter

Oslo kommune

Oslo kommune blir i statistikken behandlet med øvrige kommuner

Stat

Departementene
Fylkesmannsembetene
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Statens vegvesen
Statens landbruksforvaltning
Universiteter og høyskoler

Privat

NHO (Næringslivets hovedorganisasjon)

Det Kongelige Selskap for Norges Vel
GENO SA
Norsk institutt for naturforskning
Norsk institutt for vannforskning
Norsk Landbruksrådgiving
Nortura SA
Skogbrukets kursinstitutt
Skogeiersamvirket
Skogplanselskap
Statoil ASA
TINE SA

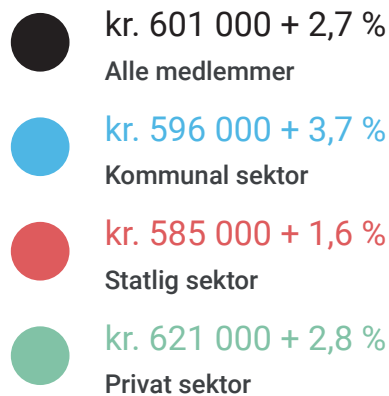
Spekter

4H
Norges bondelag
Felleskjøpet
Finnmarkseiendommen
Helseforetakene (Spekter-Helse)
Innovasjon Norge
Statkraft SF
Statnett SF
Statskog SF

Privat for øvrig

Allmenningene
Konsulentselskap
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Skogselskapene

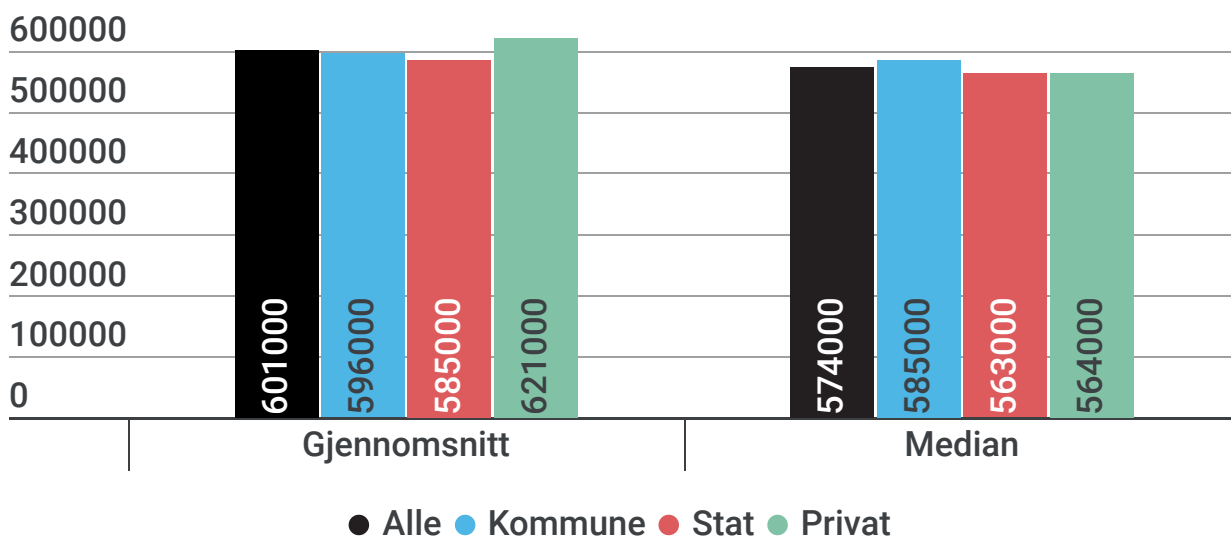
Sammendrag lønnsutvikling 2017

Det ble en moderat lønnsutvikling for medlemmene i 2017 med en økning på 2,7 % mot 3,7 % i 2016. For andre år på rad hadde kommunal sektor det beste oppgjøret. I praksis betyr dette at kommunal sektor har dratt i fra statlig sektor og gjennomsnittslønna er nå 11 000 kroner høyere enn i statlig sektor. I rene kroner har kommunal sektor også redusert gapet til privat sektor, og forskjellen er for 2017 på ca 25 000.

Ved å se på medianverdiene i tillegg til gjennomsnittsverdiene, får man et utdypet bilde av medlemmenes lønnsforhold. For alle sektorer ser vi at medianverdiene ligger lavere enn gjennomsnittet. Det betyr at det er større spredning på lønningene i øvre halvdel av medlemsmassen. Privat sektor utmerker seg ved å ikke bare ha mange av de høyeste lønningene, men også de fleste med lav lønn er hjemmehørende i privat sektor.

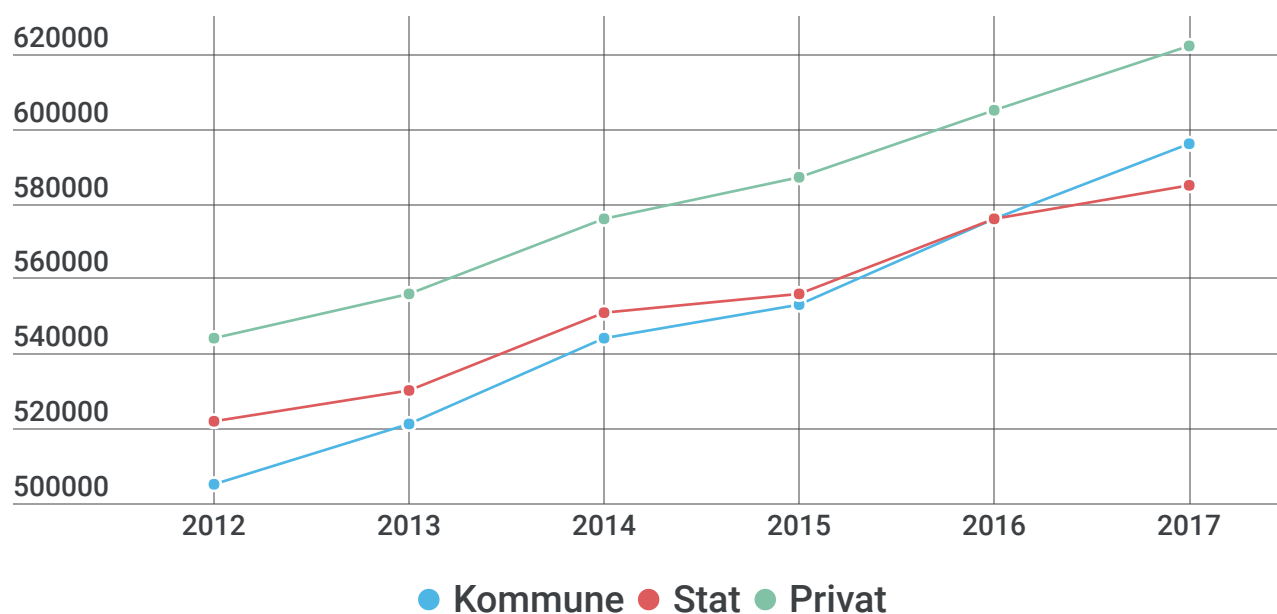
Bakgrunnstallene forteller videre at det er flere med lave lønninger i stat enn i kommune. Spesielt ser det ut til at startlønna ligger noe høyere i kommunal sektor. Dette er noe av forklaringen på at kommune har dratt fra statlig sektor både når det gjelder gjennomsnittslønn og medianverdi.

Årslønn i kroner

Tariffområde	Årslønn	Median
Kommune	596 000	585 000
Stat	585 000	563 000
Privat totalt	621 000	564 000
<i>NHO</i>	<i>580 000</i>	<i>553 000</i>
<i>Spekter u/helse</i>	<i>635 000</i>	<i>614 000</i>
<i>Privat for øvrig</i>	<i>677 000</i>	<i>600 000</i>
Alle	601 000	574 000

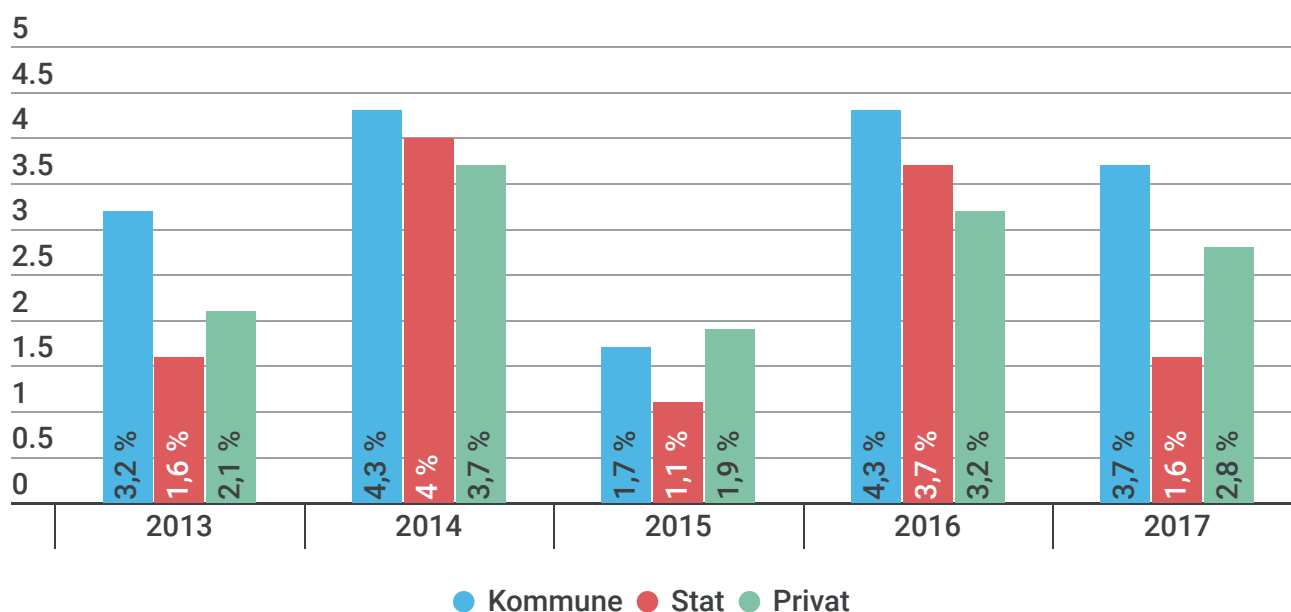
Historisk lønnsutvikling

Årlig lønnsøkning i prosent

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kommune	3,6	4,6	3,2	4,3	1,7	4,3	3,7
Stat	2,9	6,1	1,6	4,0	1,1	3,7	1,6
Privat	4,8	5,3	2,1	3,7	1,9	3,2	2,8
Alle	3,9	5,4	2,3	4,0	1,6	3,7	2,7

Lønnsøkning etter sektor 2013 - 2017

Lønn etter utdanningsnivå og utdanningsår

	Doktorgrad		Mastergrad		Bachelor	
	Årslønn	Utd.år	Årslønn	Utd.år	Årslønn	Utd.år
Kommune	627 000	1998	611 000	1997	565 000	1995
Stat	612 000	1992	585 000	1998	556 000	1995
Privat	687 000	1998	638 000	2000	561 000	1995

Tabellen forteller oss at forskjellen fra bachelor til doktorgrad er langt større i privat sektor enn hva tilfellet er i stat og kommune. I privat sektor tjener de med doktorgrad i snitt 126 000 kroner mer, mens i kommune og stat er forskjellen på henholdsvis 62 000 og 56 000 kroner.

Utdanningsår doktorgrad er år for avlagt mastergrad.

Kjønn og tariffområde

Det er en forskjell mellom kvinners og menns lønn. Forskjellen kan i stor grad forklares med at det er relativt flere kvinner i medlemsmassen blant de yngste medlemmene og tilsvarende flere menn blant de eldste.

Mennene var i snitt ferdigutdannede i 1995 mens kvinnene var ferdige i 2001. I privat sektor hvor forskjellen er størst er kvinnene i snitt utdannet åtte år senere enn menn. I faktiske tall tjener menn 618 000 kroner, mens kvinner tjener 580 000 kroner. Menn har også i større grad enn kvinner lederstillinger som gir høyere lønn.

618 000

Gjennomsnittlig årlig lønn menn

580 000

Gjennomsnittlig årlig lønn kvinner

Lønn etter eksamensår og sektor

I tabellene nedenfor er det for doktorgrad oppgitt eksamensår for mastergraden.

Kommune

Eksamensår	Mastergrad	Bachelor
Før 1981	649 000	602 000
1981-1985	660 000	654 000
1986-1990	648 000	586 000
1991-1995	651 000	574 000
1996-2000	620 000	579 000
2001-2005	596 000	540 000
2006-2010	568 000	537 000
2011-2017	528 000	486 000

Stat

Eksamensår	Doktorgrad	Mastergrad	Bachelor
Før 1981	729 000	644 000	561 000
1981-1985	825 000	635 000	580 000
1986-1990	709 000	632 000	566 000
1991-1995	618 000	635 000	566 000
1996-2000	633 000	613 000	587 000
2001-2005	597 000	571 000	514 000
2006-2010	575 000	541 000	524 000
2011-2017		487 000	492 000

Privat

Eksamensår	Doktorgrad	Mastergrad	Bachelor
Før 1981	723 000	747 000	584 000
1981-1985	668 000	727 000	579 000
1986-1990	822 000	716 000	596 000
1991-1995	785 000	702 000	590 000
1996-2000	741 000	716 000	599 000
2001-2005	650 000	662 000	584 000
2006-2010	626 000	580 000	495 000
2011-2017		518 000	466 000

Lønn etter fylke

Kommune

Fylke	Årslønn
Aust-Agder	637 000
Oslo	637 000
Rogaland	614 000
Akershus	612 000
Vest-Agder	611 000
Vestfold	610 000
Østfold	610 000
Nord-Trøndelag	602 000
Sogn og Fjordane	601 000
Hordaland	598 000
Møre og Romsdal	592 000
Sør-Trøndelag	591 000
Telemark	588 000
Nordland	587 000
Oppland	584 000
Buskerud	582 000
Hedmark	572 000
Troms	564 000
Finnmark	554 000

Stat

Fylke	Årslønn
Østfold	613 000
Oslo	611 000
Akershus	595 000
Hedmark	593 000
Sogn og Fjordane	590 000
Vest-Agder	587 000
Vestfold	579 000
Rogaland	579 000
Aust-Agder	578 000
Møre og Romsdal	577 000
Finnmark	576 000
Buskerud	575 000
Nordland	575 000
Hordaland	573 000
Telemark	573 000
Sør-Trøndelag	572 000
Oppland	564 000
Nord-Trøndelag	558 000
Troms	555 000

Privat

Fylke	Årslønn
Aust-Agder	690 000
Oslo	679 000
Finnmark	655 000
Rogaland	653 000
Akershus	646 000
Hordaland	631 000
Hedmark	616 000
Sør-Trøndelag	613 000
Telemark	604 000
Oppland	591 000
Nord-Trøndelag	588 000
Troms	586 000
Østfold	585 000
Vest-Agder	582 000
Nordland	576 000
Vestfold	573 000
Buskerud	564 000
Møre og Romsdal	541 000
Sogn og Fjordane	531 000

Lønn etter stilling i kommunal sektor

Stillingskode	Kapittel	Årslønn	Utd.år
7962/3 Adjunkt	4	553 000	1993
7965 Lektor	4	589 000	1995
7966 Lektor med tilleggsutdanning	4	624 000	1992
8084 Ingeniør	5	557 000	2001
8451 Leder	5	622 000	1992
8530 Rådgiver	5	569 000	1998
9450 Øverste leder (Rådmann)	3	852 000	1991
9451 Leder	3	718 000	1990
9951 Rektor/Leder (Kap. 3)	3	783 000	1986
9954 Undervisningsinspektør/avd.leder/fagleder (Kap. 3)	3	679 000	1988

Lønn etter arbeidstittel og utdanningsnivå i kommunal sektor

Arbeidstittel	Master	
	Årslønn	Utd.år
Arealplanlegger	561 000	2006
Avdelingsleder/Avdelingssjef	697 000	1988
Fagansvarlig/Fagleder	586 000	1996
Jordbruksrådgiver	577 000	1991
Jordbrukssjef	606 000	1992
Kommunalsjef	854 000	1987
Kommuneplanlegger	615 000	1998
Landbruksrådgiver/Landbruksveileder	544 000	2002
Landbrukssjef	649 000	1991
Leder	722 000	1993
Miljøvernrådgiver	588 000	2001
Naturforvalter	592 000	1999
Plan- og miljøvernrådgiver	578 000	1996
Planlegger	571 000	2003
Prosjektleder	603 000	1999
Rådgiver	591 000	1999
Rådmann	895 000	1989
Saksbehandler	559 000	2003
Seksjonsleder/Avdelingsleder	682 000	1993
Skogbruksrådgiver	553 000	1995
Skogbrukssjef	587 000	1994
Virksomhetsleder	679 000	1995
Spesialkonsulent	543 000	1998
Virksomhetsleder	666 000	1997

Arbeidstittel	Bachelor	
	Årslønn	Utd.år
Arealplanlegger	593 000	1988
Landbruksrådgiver/Landbruksveileder	537 000	1996
Planlegger	579 000	1998
Rådgiver	570 000	1994
Saksbehandler	532 000	2001
Skogbrukssjef	570 000	1990

Lønn etter stilling i statlig sektor

Stilling	Årslønn	Utd.år
0382 Fylkesagronom	541 000	1987
0434 Fylkesskogmester	534 000	1999
1008/1009 Høgskolelektor/universitetslektor	525 000	1998
1011 Førsteamanuensis	632 000	1999
1013/1404 Professor	864 000	1987
1017/1378 Stipendiat	466 000	2013
1059 Underdirektør	681 000	1989
1060 Avdelingsdirektør	875 000	1990
1061 Ass. direktør	694 000	1990
1062 Direktør	906 000	1986
1084/1085 Avdelingsingeniør	445 000	2009
1087 Overingeniør	533 000	2004
1088 Sjefingeniør	686 000	1995
1108/1109/1110/1183 Forsker	561 000	2002
1113 Prosjektleder	627 000	1999
1181 Senioringeniør	602 000	1993
1182 Seniorarkitekt	595 000	1995
1211 Seksjonssjef	737 000	1997
1352 Post doktor	534 000	2010
1363 Seniorkonsulent	550 000	2000
1364 Seniorrådgiver	580 000	1995
1407 Avdelingsleder	703 000	1994
1408 Førstekonsulent	451 000	2011
1434 Rådgiver	514 000	2004
1448 Seniorrådgiver (departementene)	628 000	1993
1498 Førsteinspektør	487 000	2007
1499 Seniorinspektør	534 000	1996
1538/1539 Fagdirektør	777 000	1990

Lønn etter arbeidsgiver i statlig sektor

Arbeidsgiver	Årslønn	Utd.år
Departementene	687 000	1993
Fiskeridirektoratet	565 000	2001
Fylkesmannsembete	570 000	1996
Høgskolene	534 000	2003
Kystverket	608 000	2001
Mattilsynet	574 000	1997
Miljødirektoratet	583 000	1995
Norges vassdrags- og energidirektorat	628 000	2000
NIBIO	589 000	1992
NMBU	601 000	2001
NTNU	552 000	2006
Statens vegvesen	629 000	1998
Statistisk sentralbyrå	617 000	1993
Statens naturoppsyn	537 000	1996
Universitetet i Bergen	475 000	2012
Universitetet i Oslo	519 000	2009
Universitetet i Tromsø	550 000	2006

Årslønn i fylkesmannsembetene

Fylkesmannsembete	Årslønn	Utd.år
Rogaland	591	1999
Hedmark	588	1996
Agder	588	1994
Østfold	586	1999
Sør-Trøndelag	579	1997
Hordaland	575	1997
Sogn og Fjordane	574	1995
Vestfold	573	1991
Troms	572	1995
Oslo og Akershus	561	1995
Nordland	558	1998
Nord-Trøndelag	557	1996
Telemark	555	1992
Finnmark	552	2004
Oppland	552	1996
Buskerud	551	1994
Møre og Romsdal	550	1996

Lønn etter stilling og utdanningsnivå i privat sektor

Stilling	Bachelor	
	Årslønn	Utd.år
Daglig leder	576 000	1994
GIS konsulent/medarbeider	500 000	2003
Rådgiver	500 000	2001
Skogbruksleder	522 000	1990
Skogbruksplanlegger	486 000	1993
Skogkonsulent	555 000	1994
Utmarkskonsulent/utmarksforvalter	559 000	1992

Stilling	Master	
	Årslønn	Utd.år
Arealplanlegger	639 000	2005
Avdelingsleder	857 000	1996
Daglig leder	733 000	1995
Fagsjef	684 000	1996
Forsker	606 000	2010
Kvalitetsleder/kvalitetssjef	538 000	2007
Landskapsarkitekt	815 000	1991
Miljørådgiver	659 000	2009
Organisasjonssjef	701 000	1989
Produktsjef	728 000	1993
Prosjektleder	649 000	2000
Rådgiver	556 000	1999
Seniorkonsulent	685 000	1991
Seniorrådgiver/seniorkonsulent	681 000	1989
Skogbruksleder	502 000	2010
Skogbruksplanlegger	470 000	2014
Spesialrådgiver	681 000	1994
Stipendiat	483 000	2013

Lønn etter arbeidsgiver i privat sektor

Arbeidsgiver	Årslønn	Utd.år
Konsulentselskap	765 000	1998
Oljeselskap	753 000	2004
Innovasjon Norge	712 000	1988
Geno AS	691 000	1994
NINA	666 000	2007
Felleskjøpet	623 000	1999
Animalia	607 000	2002
Nortura	605 000	1999
Statskog	596 000	1992
Bane Nor	594 000	2004
TINE	583 000	1999
Norsk landbruksrådgivning	574 000	1995
Skogeiersamvirke	536 000	1995
4H	490 000	1996
Forum for natur og friluftsliv	485 000	2007
Oslo universitetssykehus	478 000	2016

An aerial photograph of a city, likely Oslo, Norway, showing a dense urban area with a mix of modern and older buildings. The city is situated at the base of dark, forested mountains. The sky is filled with large, dramatic clouds, with sunlight breaking through, creating a high-contrast, atmospheric scene. The overall color palette is dominated by blues, greys, and the dark greens of the forest.

Naturviterne